

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociațiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese cate 3 cólc pe luna si costa 2 fr. v. a. pentru membrii asociatiunei, éra pentru nemembrii 3 fr. Pentru strainatate 4 fr. cu porto postei. Abonamentul se face numai pe cate 1 anu intregu. — Se abonéza la Comitétulu asociatiunei in Sibiiu séu prin posta séu prin dd. colectori.

Nr. 18.

Brasiovu 1. Septembre 1868.

Anulu I.

Despre medicina cu respectu la poporulu romanescu.

(Continuare.)

Asia ne invétia renumitul medicu Bock. Noi amu citatu dintre altii pre acesta cá pe o auctoritate eminenta, din cauza ca elu inca nu apucà a trece in cét'a asia numitiloru fisiurgi, séu medici naturali, ci elu se tiene pana astadi de cast'a sa, prescrie si acuma medicamente. Acésta purtare a lui dr. Bock se va para la multi cá o paradocsia; éca inse ce dice érași totu dr. Bock:

„Inse domnule doctoru, o recepta totu imi vei serie!“

„Acésta dorintia (a bolnavului) me facù se recadu in scaunulu meu. Adica acesta fu resultatulu prelegeri mele tiente in restempu de un'a diumetate de óra catra unu asia numitu patientu cultivatu. Eu ii diceam lui, ca ból'a nu i se va vindeca prin medicamente, ci numai prin o viétia regulata. Apoi se fiti vediutu, cu cata incredere si consideratiune se purtá catra mine acestu bolnavu viclénu pre catu timpu ii vorbeam eu. Elu imi facea semne de complacere astféliu, in catu eu eram mandru, ca am salvatu unu sufletu bolnavu din manile acelu satana, care pórtá numele de medicamentu. Acésta inse vine de acolo, ca ne bucuramu prea iute si in grab'a nóstra tienemu pe ómeni destulu de intiepleti, pentrucá se'si scia tracta atatu trupulu catu si sufletulu propriu.“

Pentrucá se pricepemu si mai bine atatu dîsele dlui Bock, catu si ale mai multoru medici de renume mare, se aruncamu o retrospectiva scurta preste istori'a medicinei.

Inca din timpurile cele mai vechi ap'a rece, diet'a si misicarea in aeru liberu au fostu mediulócele mai eschisive, de care ómenii se foloseau spre a se vindeca de bóle pe cale firésca si fara nici unu metodu. Ómenii s'au departatu numai succesive dela acésta cale aratata de natura si au apucatu pe cali arteficióse si retacite. Popórale antice puneau pe bolnavii loru de-alaturea drumuriloru si locuriloru publice, pentru cá trecatorii se le dea consiliu. Despre singuratecele popóra se sciú urmatóriele. Indianii faceau secretu din art'a loru de medicina; éra fiinduca acésta prin Zoroaster trecù la Persiani, éra dela acestia la Egipteni si dela aceea prin Moise la Israiliteni, se póte crede, ca tractarea medica fiindu la tóte acestea popóra in principiu asemenea celei observate la Israeliti, ea a fostu simpla si naturei corespundietória, pentruca la Israeliti aflamu measurele cele mai simple si mai priúncióse, care si astadi corespundu climeloru nóstre atatu in privinti'a dietei, catu si a preservarei de bóle (profilacticei). Aici tragemu atentiunea cetitoriloru de ecs. numai la intrebuintiarea spalarei si a bai-loru in dile de sanetate si in bóle.

Dela Egipteni medicin'a trecù la Elini, éra dela acestia mai tardiu la Romani, inse si la acestia s'a intrebuintiatu simplu si in modu corespundietoriu naturei. Cunoscutu este, ca acestea popóra vedeau scaturiginea bóleloru in cate o dieitate, de aceea pentru cá se o imbuneze pe aceea, edificau temple in onórea loru (precumu si astadi mai facu multi). Popii aceloru temple erau in cursu de mai multe vécuri totuodata si medici, inse fara nici o teoria. Impregiurulu aceloru temple atatu demnitatea locului, catu si regiunea placuta cu atmosfer'a sanetósa, continerea dela escese (diet'a), baile si spalarea (ap'a rece), jocurile si ecsercitiile gimnastice (misicarea in aeru curatu), aveau cele mai bune urmari pentru vindecarea bolnaviloru.

Ipocrates (nasc. in 456 ani in. de Isusu Christosu), celu mai renumitu medicu elinu si fundatoriulu medicinei scientifice, a culesu cu cea mai mare diligentia tóte acestea observatiuni si elu nu avea altu metodu, decatu numai esperienti'a. Modelulu lui Ipocrates a fostu natur'a, éra calauzulu séu conducatoriulu seu era nesuinti'a de a descoperí adevéru. Sistem'a sa, fara indoéla cea mai buna, nu a fostu alt'a, decatu o colectiune de observatiuni cu regule deduse din aceleasi. De aici inainte inse medicin'a ajunsé mai alesu prin Erophilus — pe diverse cali retacite si extreme. Mersulu ei se asemaná unui

drumu sierpuitoriu, carele in colaciturcele sale cate odata se apropie de calca cea adeverata, adica de cea corespundietória naturei si observatiuniloru facute, dupa aceea inse érași se abate mai multu séu mai pucinu dela calea drépta. Cu inflo-rirea filosofiei, care a cadiautu tocma in acelea tempuri, medicin'a trecù in manile filosofiloru speculatori, carii pe speculatiunile si abstractiunile loru arteficióse au edificatu si metoduri medicinale totu asia de arteficióse, inse cu atatu mai pucinu folositórie. De atunci încóce numai dupa trecerea mai multoru sute de ani tractarea naturala a bóleloru isi recastigà rangulu si dreptulu seu prin doctrin'a creata din nou de dr. Hahne-man, adeca prin Homoeopathia. De-si principale homoeopathiei se paru a fi fórte paradócse (neusitate), totusi lumea are a multiamí acestei sisteme, cumca in tempulu nostru medicin'a incepù a se reintórce din nou la natura si la acea simplitate, cata numai se póte combina cu referentiele create de cultur'a nóstra moderna. Homoeopathi'a ne invetià de nou, cá medicii se nu puna man'a cu prea multa cutezare pe corpulu bolnavului; ea ne invetià, cá se respectamu puterea vindicatória a naturei si se o lasamu cá se lucre. Homoeopathi'a in specie ne arata, ce minuni póte produce diet'a strinsa, cumu si ca la cate-unu casu anumitu nici decumu nu e de lipsa, cá se dai bolnavului dintr'odata cate o dutiena de medicamente, ci cumca de regula este de ajunsu numai cate unu mediulocu simplu, pentrucá sanetatea érași se se restaure. Deci homoeopathi'a forméza trecerea dela sistem'a medica arteficiósa de mai nainte la cea de astadi, simpla si naturala; asia ea este membru ultim, éra simplitatea rationata de astadi e membru din urma alu cercului in carele s'a intorsu medicin'a dela urdîrea ei pana in tempulu nostru. Acestu din urma membru este acela, despre carele renumitul dr. Dumoulin dela Paris a dîsu in ór'a mortiei sale catra colegii sei, carii deplangeau perderea lui: „Eu lasu in urm'a mea trei medici mari, éra aceea sunt: „Ap'a, misícarea si diet'a.“

Ei, bine, póte fi ca ne va dice cineva: Ce vrei dta cu acestea? Vrei se indrepti lumea cu degetulu? Voiesci se iai dela ómenii bolnavi inca si cea din urma anghira de sperantia, ce le dau in durerile si in bólele loru medicii si medicamentele? Voiesci se'i lasi fara nici o sperantia? — Ba nici decumu, eu voiescu numai se aratu, ca romanulu este unu poporu verde, carele inca n'au apucatu a'si scalcié si strica instinctulu (boldulu) naturalu. Acestu instinctu sanetosu apara pe romanu de

uncle medicamente, la care nu se supune, nu pentruca ar fi prostu séu nepasatoriu de sanetatea si viéti'a sa, ci pentru ca nu'lu lasa boldulu seu; éra déca elu rugatu séu amenintiati se supune totusi unei cure metodice, atunci tóta natur'a sa se revoltéza si nu are pace, pana candu nu lapeda — vóme — pe acestu inemicu alu seu, adica medicamentele arteficióse.

Asia dara acestu instinctu séu boldu firescu trebue se'lu cultivanu si se ingrijimu de elu, aratandu ómeniloru regulele igienice, nu din punctu-de-vedere medicinalu, precumu s'a intemplatu pana acuma, ci din acela, in carele au ajunsu astadi sciintiele naturali si care au se ajunga cu incetulu proprietatea tuturoru ómeniloru, éra nu numai a unei caste privilegiate. Scopulu unui medicu adeveratu trebue se fia, cá séu persóna séu familia, se ajunga a fi catu se póte mai independente intru judecarea si tractarea afaceriloru sale trupesci; se'i arate modulu vietuurei intru intielesulu celu mai strinsu alu cuventului, adica cumu se pre'ntempine bólele prin unu modu rationabilu; se'i arate, cumca in orice corpu organicu jace o putere conservatória (tienetória), care se opune bóleloru, éra déca acestea totu se nascu, atunci le delatura; se'i faca cunoscute acelea mediulóce naturali, care sunt in stare a delatura pedecile ce voru fi standu in calea puteriloru vindecatórie.

Din secolu este cunoscutu si cei mai buni medici recunoscúra de regula si indreptariu intru eesercitarea profesiunei loru, cumca activitatea organica a tuturoru organismeloru víi preste totu, si in specie a organismului omenescu, posedé óresicare independentia, unu gradu inaltu alu domniei de sine, pe care o eesercitéza ne'ncetatu pentru scopurile conservarei proprie, éra acésta o face in dilele de sanetate cá si in cele de bóla. Acestei activitati organice i s'au datu numiri diverse, precumu: Autocratia (domni'a de sine), Autonomia (gubernarea de sine), Physiautocratia (domnia independente a naturci), Vis naturae conservatrix (puterea conservatória a naturci), Vis naturae medicatrix (puterea vindecatória a naturci), Physiatica (vindecare naturala); inse din tóte acestea numiri se vede, cumca ele in esentia insémna totu un'a, ca adica in natur'a omului domnesce o putere, o virtute, o capacitate, o activitate, alu carei scopu este conservatiunea propria a organismului, care inse nici decumu nu este asiediata in vreunu locu anumitu, precumu de ecs. in creeri séu in ânima, de unde se'si manifesteze domni'a sa, ci aceea se arata pretutindenii intr'o armonia puterósa, in tóte fibrele si firele, in tóte

tieseturele pana la cea mai mica celula dupa o lege individuala conducătoare.

Organismulu este unu intregu, este unu. Elu e totu acel'a, ori ca póte se'si desvolte si conserve viati'a sa individuala sub conditiuni bune de viatia, ori ca e destinatu a lucra sub relatiuni ce nu'i priescu, nu'i convinu, care'lu facu bolnavu. Sanetosu ori bolnavu, pana ce traiesce, nisuesce a se sustiené. Acésta unitate a organismului sanetosu si bolnavu, acésta capacitate si acésta nisuintia de a se sustiené sanetosu ori bolnavu, aceste tóte mai sunt inca prea pucinu cunoscute de cei mai multi medici si laici. De aici vine retacirea in medici cá si in laici, carii dicu, cumca pentrucá organismulu se se póta reduce érasu in statulu sanetosu, ar avé trebuintia de midiulóce, care aru lucra asupr'a lui din afara. Acésta retacire nutrita de voluptati si de lenesiulu egoismu de a nu suferi lipsa in nimic'a, este caus'a, ca in medicina s'au gramaditu cumu amu díce o sabura, unu balastu cá in corabii, unu potopu de medicamente, de forme lecuitória (descantaturi) si metóde lecuitórie astfeliu, incatu legislatiunea este silita din decenii in decenii a lapeda din farmacopii (apotece) o gramada din ele, cá netrebnice si obsolete si a introduce altele nóua. Acésta retacire s'a incuibatu si in capetele mediciloru si acelorú, carii propasiescu cu tempulu; pentruca de si acestia in teoria sunt convinsi despre nefolosulu, ba si despre stricatiunea lécuriloru in dile de sanetate si de bóla, totusi alérga la opiu, mercuriu, assafoetida, plumbu si cate altele si le prescriu bicútilorú bolnavi cá neste midiulóce mantuitórie; éra déca totusi natur'a vindecatória invinge ból'a si lécurile, ei striga triumfandu: cutare si cutare medicamentu este specificu in cutare si cutare bóla, candu altulu din contra díce: tocma acestu lécu nu ajuta nimicu. Numai acésta retacire face pe ómeni nepatíti cá se crédia, ca fara lécuri nu e mantuire si ca acel'a e doctoru bunu, care scie affá si prescrie lécuri pentru ori ce bóla! —

Acésta putere séu virtute vindecatória, ce jace in fiacare organismu, se arata in marimea sa in bólele chirurgice séu din afara. Fiacare chirurgu recunósce, ca nu elu este cel'a ce vindeca frantur'a osului, ran'a, inflatur'a, sgaib'a s. a., ci ca este puterea naturei (puterea vietiei), care prin operatiunile sale minunate, prin ecsudatiune, conglutinatiune, supuratiune (sudóre, alipire, puroire), lapedarea celui stricatu si prin regeneratiune (formare nóua) efeptuéza acést'a, si ca elu are nu-

mai se îndrepte și se conducă aceste operațiuni și se delature pedecile lor. Totu așa e și la bólele din laintru, ce se ascundu de sensurile nóstre.

(Va urma).

Archiv'a istorica a Romaniei.

Colectiune critica de documente asupra trecutului romanu, incependu dela timpii cei mai departati și pana la anul 1800. De B. Petriceicu HAJDEU. Bucuresci.

Imprimeri'a Statului 1865. Formatu 4° mare.

Dóua tomuri au esítu din acésta publicatiune istorica a dlui profesoriu Hajdeu. Pretiulu unui tomu este 7 douadieleri, așa relative multu mai estinu, decatu sunt cele mai multe carti care se tiparescu in Bucuresci și Iasi; cu tóte acestea nu credem, cá din acésta colectiune istorica se fia trecutu dincóce mai multe cá pana la diece ecsemplaria. Cu atatu mai virtosu ne simtimu îndatorati, cá precumu amu urmatu cu Tesaurulu de monumente alu dlui dr. Papiu Ilarianu, ca 'iamu publicatu și in acésta fóia atatu prefati'a catu și sumariulu, intocma se incunoscintiamu și coprinsulu Archivei istorice a dlui Hajdeu. Scopulu generatiunei de fatia trebuie se fia, cá se dea probe de ajunsu, cumca déca pana acuma nu avemu istoria scrisa cumu se cade, avemu inse materialu destulu de bogatu, din care se se póte scrie, din care se se imple multimea lacunelor, se se coréga partile falsificate de straini, se se amplifice și limpediesca pre cate le avemu. Acestu scopu ajunsu, generatiunea de fatia isi va fi implinitu misiunea sa pe $\frac{1}{4}$ de secolu inainte, pentruca dupa opiniunea nóstra se mai cere celu pucinu atatu spatiu de tempu, pentrucá se se mai adune materialu istoricu, firesce sub conditiune, cá scrutatorii se póta lucra in libertate deplina. In acestu periodu trebuie se scimu unii de altii, prin urmare lucrarile scrutatoriloru și culegatoriloru de documente trebuie se ajunga la cunoscinti'a intregului publicu doritoriu de a vedé odata istori'a patriei și a natiunei sale scrisa așa, incatu se póta sta alaturea cu opurile clasice ale altoru natiuni.

Despre valórea istorica a colectiuniloru nóstre transilvane s'a vorbitu altadata mai pre largu, éra publicarea continuata a sumariiloru Kemenyiane ilustra mai totu ce s'au disu despre ele. In catu pentru valórea istorica a publicatiuniloru lui Hajdeu, lasamu cá se vorbésca mai anteiu dlui insusi.

În „darea de séma,” pre care dn. Hajdeu o permite la tom. I. alu publicatiuniloru are între altele acestea:

„Pe langa caracterulu seu documentale si mai cu séma internu, pe langa sumariile si registrele sale, Archiv'a istorica mai are meritulu de a imbratiosia în sine tóte epocele istoriei romane din tóte puncturile de vedere; încatu chiaru în acestu primu volumu, pe ceva cá 200 de pagine, lectorulu gasesce 300 de piese, din cari nu este nici un'a, care se nu poseda macaru unulu din urmatórele aspecte: politicu, socialu, juridicu, administrativu, eclesiasticu, militariu, comercialu, topograficu, cronologicu, limbisticu, biograficu, eraldicu, etnograficu, literariu, artisticu.

Sciîndu vr'o dicee limbe antice si moderne, avemu cheiele cele mai necesarie pentru a întielege si a alege totu ce póte arunca vr'o lumina asupr'a trecutulu romanu. Astfelu, afara de mai multe pretióse documente pana acumu inedite, de prin arhivele ruse, polone si din archiv'a statului din Bucuresci, gruparamu la unu locu unu síru de piese imprastiate prin feliu de feliu de colectiuni eterogene si unele fórté rare: Acta Tomicianae, Акты Западной Россіи, Benkoe, Engel, Grabowski, Baltimore, Resmiefendi, Lewenklaue, Lelewell, Charrière, Czacki, Dunin-Borkowski, Neuville, Lannoy, Venelin, Rastawiecki, Sommer, Balinski, Pauli, Aprilov, Записки Одесскаго Общества, Monumenta Hungariae, Книга посольская литовская, Crusius, Собрание Законовъ etc. etc.

Pentru a da ua idea anticipata despre abundati'a si importanta'a acestei publicatiuni, infatiosiamu aci de ua-camdata urmatórea analiza cronologica a 60 de documente pana la a. 1499, cuprinse numai în acestu primu volumu si din carii vr'o 40 sunt inedite.

I. Tira, 201, Februaru.

Institutiunile comerciale si politice ale Cetatii-albe în secolii II. si III.: usulu limbiloru gréca si latina, procuratoriile imperiale, regimulu democraticu, scutéla de vame. Pag. 41.

II. Fara locu, 1096.

Episcopi'a catolica secuiesca a Milcovului în Romani'a doui cei mai vechi episcopi; legatur'a loru cu cruciatele. P. 59

III. (Berladu), 1134, Maiu 20.

Prim'a epoca din istori'a Berladului: principii feudali va-

sali ai regiloru Galitiei, aparitiunea Tecuciului si Galatiului, legature comerciale cu imperiulu bisantin, cu Ungari'a, Rusi'a si Boemi'a; sistemulu doganiariu. Pag. 16.

IV. Fara locu, 1192, Februaru 1.

Prim'a mentiune a numelui Moldovei; stapanirea romano-bulgariloru asupr'a Romaniei danubiane si partiloru Ungariei. Pag. 96.

V. Fara locu, 1231.

Starea romaniloru in Transilvani'a; articolulu definitiv „ul;“ numele propriu la romani; dominatiunea bulgara in Fagarasiu. Pag. 97.

VI. Fara locu, 1378.

Inceputulu colonisarei romane in Galiti'a: arcazii romani in serviciulu polonu, legile romane. Pag. 153.

VII. Fara locu, 1383.

Urmarea colonisarei romane in Galiti'a. Pag. 153.

VIII. Luck, 1388, Genariu 27.

Petru-voda Musiatu in Moldov'a: inrudirea lui cu dinasti'a polona, bogati'a lui, stapanirea asupr'a Pocuției, monet'a rubla de argintu italianu, fratele lui Petru-Romanu. P. 177.

IX. Sucév'a, 1388, Februaru 10.

Analogu cu documentulu precedinte. Pag. 177.

X. Nowosambor, 1390.

Romani capi de óste in Poloni'a. Pag. 104.

XI. Fara locu, 1391, Decembre.

Legature religioase intre Tiér'a-Romanésca si Serbi'a, proprietati teritoriale romane in Serbi'a. Pag. 17.

XII. Romanu, 1392, Martiu 30.

Romanu-voda in Moldov'a, fii sci, modulu delimitatiunei teritoriale, originea orasiului Romanu. Pag. 18.

XIII. Fara locu si data.

Mircea celu mare reguléza comerciulu muntencu cu Poloni'a. Tergovisceea — depositu principale, arendarea vamelor la particulari. Pag. 3.

XIV. Giurgiu, 1399, Maiu 11.

Obligatiunile satesci catra fiscu, morunii domnesci. Fiulu lui Mircea celu mare Michailu, dari annuali de grau si vinu la monastiri. Pag. 97.

XV. Tisman'a, 1406, dupa 23 Noembre.

Titlulu completu alu Domniloru munteni, legaturele lui Mircea celu mare cu imperatulu Sigismundu. Pag. 98.

XVI. (Sucév'a), 1407, Genariu 7.

Iosifu, primulu mitropolitu alu Moldovei; positiunea sa facia cu Alecsandru celu bunu, anticitatea monastiriloru Bistriti'a si Néntiu, cartile monastiresci, plantatiunea viiloru, famili'a boierésca Urechia séu Ureclea. Pag. 140.

XVII. Sucév'a, 1407, Octombre 8.

Regulamentulu comerciale alu lui Alecsandru celu bunu: sistemulu monetariu, enumeratiunea marfuriloru, orasiele Moldovei, drumurile etc. Pag. 130.

XVIII. Argesiu, 1418, Iuniu 15.

Michaiu-Voda in Tiér'a-Romanésca: influinti'a lui in Transilvani'a, pasiunile muntene, detasiamenturi militare numite „sagéta.“ Pag. 118.

XIX. Sucév'a, 1419, Aprile 8.

Familiele boieresci cele mai vechie in Moldov'a, boier-hotarnici, localitatea „Campulu lui Dragosiu.“ Pag. 110.

XX. Fara locu, 1420.

Colonisarea romana in Poloni'a; caracteristic'a vechiloru institutiuni juridice la romani: libertatea intr'uniriloru, eligibilitatea judecatoriloru, rescumpararea munciloru etc. Pag. 153.

XXI. Fara locu, 1421.

Calatori'a unui ambasadoru franco-englesu prin Moldov'a: descrierea Cetatii-albe, hoti'a moldoveniloru, justiti'a lui Alecsandru celu bunu. Pag. 129.

XXII. Fara locu, 1422, augustu 20.

Vam'a din Berladu, herezirea vameloru la monastiri, diferinti'a intre boicri-jupani si boicri-pani. Pag. 132.

XXIII. Fara locu, 1424, Augustu 5.

Danu-voda in Tiér'a-Romanésca: origin'a lui, memori'a cumaniloru, tîganii séu atîganii, autonomi'a monastica, cronologi'a cu indictionu etc. Pag. 19.

XXIV. Westminster, 1427, Iuliu 8.

Unu banu de Craiov'a emigratu si pensionatu in Angli'a. Pagin'a 88.

XXV. Bistriti'a, 1428, Iuliu 8.

Tîganii si tatarii sclavi domestici; nume proprie tîganesci si tataresci; chinezii tîganesci; titlulu: Moldovlachi'a. P. 122.

XXVI. Sucév'a, 1429, Iuniu 1.

Enumeratiunea filoru lui Alecsandru celu bunu. P. 122.

XXVII. Argesiu, 1430, Septembre 16.

Danu-Voda in Tiér'a-Romanésca: unu grecu mare logofetu, formarea sateloru mosnenesci, scutirea particulariloru de dari. Pagin'a 73.

XXVIII. Sucév'a, 1431, Februaru 6.

Herezirea vamiloru la monastiri, subordinatiunea monastiriloru un'a la alt'a, prisece. Pag. 122.

XXIX. Sucév'a, 1433, Octombre 8.

Stefanu-Voda in Moldov'a, sate autonome, curtea apelativa dela Iasi. Pag. 82.

XXX. Londra, 1434, Maiu 10.

Unu banu de Craiov'a impamentenitu in Angli'a. P. 88.

XXXI. Basel, 1434, Iuliu 14.

Legatulu papalu in Germani'a, capu alu misiunei catolice in Romani'a; stratageme pentru respandirea catolicismului. P. 177.

XXXII. Sucév'a, 1438, februaru 17.

Memori'a jidoviloru in numele unoru sate, mentiunea boieriloru in documente de'mpreuna cu fratii si copiii loru. P. 4.

XXXIII. Tergovisce, 1439, septembrie 8.

Comerciulu Tierci-Romanesci cu Poloni'a si Moldov'a:

Rimnicu — depositu principale, vam'a de pe cara, fiorinii unguresci, fiii lui Vladu-Voda Dracu. Pag. 84.

XXXIV. Sucév'a, 1442, Martiu 8.

Herezirea sateloru la boieri, mesterii sabiari, sasii colonisti. Pag. 74.

XXXV. Sucév'a, 1442, Maiu 8.

Stefanu-Voda in Moldov'a; frate-sen Petru; tatarii selavi; vatamanii tataresci; pisarii si gramaticii domnesci. Pag. 128.

XXXVI. Tergu-de-josu, 1444, Aprile 26.

Petru-voda in Moldov'a; tiganii. Pag. 123.

XXXVII. Pobrat'a, 1447, Octombre 5.

Genealogi'a lui Petru-voda; diecima domnesca de vinu; cera domnesca; Tergulu-Frumosu. Pag. 113.

XXXVIII. Pobrat'a, 1448, Aprile 5.

Darile la romani: posadu, podvoda, ilisiu, facerea de mora etc.; platile judiciarie: globe, tretin'a; obligatiunea militaria de a servi cu lefa; tribunalele superioare din Iasi si din Harlêu; mesterii. Pag. 153.

XXXIX. Vasluiu, 1452, februaru 24.

Alecsandru-Voda in Moldov'a: orasiulu Tighinea in arenda, pescariile din Besarabi'a. Pag. 141.

XL. Sucév'a, 1452, Aprile 8.

Genealogi'a lui Alecsandru-Voda, modulu stringerii diecimei vinului. Pag. 101.

XLI. Sucév'a, 1453, Ianuaru, 26.

Multimea viiloru in Moldov'a: Cotnariu, Harlêu etc.; originea sasésca a municipalitatiloru romane; tiganii si tatarii; monet'a rublei de argintu, boieri-hotarnici; mori. Pag. 102.

XLII. Némtiu, 1453, Aprile 3.

Tatarii selavi; deacii domnesci. Pag. 142.

XLIII. Tergovisce, 1456, Aprile 15.

Vladislau-Voda in Tîer'a-Romanésca; originea lui; satulu Corbii. Pag. 142.

XLIV. Pétr'a, 1456, Septembrie 8.

Stefanu celu mare in Moldov'a; vamile dela Bacau si Tazlêu, cuvinte comerciali tataresci, doua feliuri de sigile domnesci. Pag. 154.

XLV. Sucév'a, 1459, Maiu 20.

Sate unguresci in Moldov'a; episcopulu catolicu; darea vladicésca; jurisdictiunea monastica; tribunalulu superioru dela Bacau; diecim'a de albine; pripasiuri; monet'a minima grosiu. Pagin'a 113.

XLVI. Sucév'a, 1466, Iuliu 9.

Genealogi'a lui Stefanu celu mare; consiliulu eclesiaticu si laicu; diecim'a de miere; tatarii domnesci etc. Pag. 114.

XLVII. Putn'a, 1471, Augustu 15.

Vam'a dela Tiutior'a; comerciulu de cespertu alu Kilicii. Pagin'a 115.

XLVIII. Sucév'a. 1472, augustu 19.

Glóbe pentru omoru; glóbe pentru rapiri de fete; jurisdictiunea monastica; fiu lui Stefanu celu mare. Pag. 124.

XLIX. Cetatea-alba, dupa 1475.

Stefanu celu mare fortifica Cetatea-alba; architectu grecu. Pagin'a 178.

L. Sucév'a, 1480, Octombrie 5.

Resbelulu lui Stefanu celu mare cu muntanii lui Tiepelusiu-Voda si cu turcii; rolulu megiesiloru in procese. Pag. 116.

LI. Sucév'a, 1481, Februaru 1.

Pretiulu mosieloru; zlotii tataresci; mentiunea unui Dragosiu vitézulu din secolulu precedente. Pag. 75.

LII. Tergovisce, 1483, Iuniu 5.

Originea sateloru mosinenesci: darea de calu catra fiscu pentru transactiuni teritoriale. Pag. 37.

LIII. Sucév'a, 1489, Martiu 13.

Modulu delimitatiunii teritoriale; mentiunea unui tergu anticu Sarat'a; form'a gramaticala „rumaru“ in locu de „romanu;“ mai multe cuvinte romanesci. Pag. 154.

LIV. Fara locu, 1490, Ianuarium 7.

Institutiunea juratilor in Tiér'a-Romanésca: 12 jurati, 24 jurati. Pag. 69.

LV. Bucuresci, 1490, Iuliu 26.

Darea de calu catra fisca pentru transactiuni teritoriale; formarea sateloru mosinenesci; Bucuresci — capitala. Pag. 5.

LVI. Sucév'a, 1490, Octombrie 15.

Famili'a Balsiu. Pag. 156.

LVII. Sucév'a, 1491, Febrüariu 26.

Originea poreceloru ereditarie la romani. Pag. 156.

LVIII. Mosev'a, (1498—1499).

Politic'a lui Stefanu celu mare cu vecinii; ide'a unei mari aliantie contr'a turcilor. Pag. 81.

LIX. Fara locu (1498—1499).

Relatiunile Lituaniei cu Moldov'a. Pag. 81.

LX. Fara locu (1498—1499).

Diplomati'a Moldovei cu Poloni'a, Moscovi'a si Crimulu; rolulu deaciloru domnesci; starosti'a Hotinului; ocupatiunile ovreiloru in Moldov'a. Pag. 82.

(Va urma).

Din actele societatiei „Transilvani'a“ pentru ajutoriulu studentiloru romani din Transilvani'a si partile ei.

(Continuare).

Din actele adunarei generale dela Febrüariu 1868 mai scótemu cuventarea dlui presiedinte, rostita in 2. Febr. Dupa acést'a vomu reproduce cuventarea dlui Hajdeu.

Dlu presiedinte Papiu cuventà asia:

Domnii mei!

Precumu sciti, fondulu societatii verificatu de adunare la 22. Octombrie a. tr. in bonu si in numerariu era lei vechi: 12,358 si 32 parale.

Dela 22. Oct. pana astadi, precumu veti binevoi a ve incredintia din condicele si dosariile societatii si din bilanciulu

cassieriei noastre, au mai intratu in cass'a societatii dela 211 membrii noui, din estraordinare si o subventiune dela consiliulu judetieinu de Covurlui, sum'a de lei vechi 20,031 p. 11, care adaosu la fondulu remasu din trimestrul trecut face sum'a totala a venitului societatii dela inceputu pana astadi lei vechi 32,390 p. 3. Inse:

1) S'au cheltuitu in trebuintiele societatii in lunele Noembre si Decembre a. tr. si Ianuaru a. c. lei vechi 4863 p. 36.

2) S'au datu cu imprumutare la vistieri'a statului 16,000 lei vechi pe trei luni cu cate 8 si 10%, pentru care priimiramu doua bonuri, unulu de lei 5125, altulu de 11,220, impreuna 16,345.

3) Se afla in numerariu in cass'a societatii lei 234.

Astfelu, scadiendu cheltuiiele, fondulu societatii in trei bonuri si in numerariu este astadi lei vechi 27,526 p. 7.

Precumu vedeti in acestu alu douilea trimestru, de si membrii s'au facutu mai pucini, dar bani au intratu mai multi decatu in trimestrul trecut.

Craiov'a s'a distinsu mai multu in acestu trimestru, multiamita staruintiei Dloru deputati Chitiu si Stolojanu si Dloru profesori: Olteanu, Michali, Fauru s. a. Dela Craiov'a s'a priimitu pana acumu sum'a de lei 5776 (aplausu). — D. comerciantu Bursanu din Bucuresci a oferitu societatii lei 960. D. Robescu, fostulu membru la curtea apelativa, 1008 lei. Pre santi'a sa parintele episcopu Dionisie, Buzeu, pre langa 12 galbeni a mai oferitu societatii carti in valóre de lei 864 p. 21 (aplause). — Mai multi insi respunsera sum'a de 12 galbeni; ei se voru proclama indata de membri (aplause). — Merita mentiune onorabila urmatorii DD. membrii ai societatii:

Domn'a Elis'a Anton I. Arion, care respunde cate lei 15 p. 30 pre luna;

Domn'a Elis'a Siaicariu a respunsu lei 186;

D. I. P. Poenariu, Craiov'a „ 108;

„ Teodoru Peia „ 108;

„ Rafaelu Hagiadi „ 108;

„ Achilu Zamfirolu, Rimnicu-Valcii „ 113;

„ Eugeniu Predescu, Bucuresci „ 189;

„ V. A. Urechia „ 162;

„ Stefanu N. Timolianu „ 192;

„ Antonu I. Arionu cate lei 15 p. 30 pre luna;

„ capitanu Constantinu Horadianu, Bucuresci, da pre anu lei 744, a respunsu 372;

D. locotenentu Nestoru, Bucuresci, da pre anu 384 lei, a respunsu 160;

„ Nicolae Christu, Bucuresci, lei 310; si alti (aplause).

Mai este de insemnatu ca, dupa ce socotelele se incheiasera, au mai intratu la societate órecare sume cari ne mai putendu fi trecute prin formele cerute de statute si de regulele stabilite de comitetu nu s'au pututu prevedé in bilanciu, remaindu se se prevédia in trimestrul viitoriu. Acestea sunt:

1) Dela D. deputatu C. A. Dimonisie lei 411.

2) Pentru cartile daruite de pré santi'a sa episcopulu Dionisie si cumparate de ministeriulu culteloru lei 864 p. 21.

3) Dela D. capitanu Horadianu tace de membrii si remasitie lei 705 par. 28.

4) Dela D. G. Vancea remasitie lei 216.

Remasitie intra neinctatu.

5) Presiedintele de onóre alu societatii D. Lupascu a mai adusu o suma de un'a suta galbeni, bani adunati in districtulu Covurluiu. Sciti, Domnii mei, ca D. Lupascu promisese a mai aduna pentru societate vreo 500 galbeni. D-sa are se intregeasca preste pucinu acésta suma. Éta scrisóra ce priimiu chiaru eri dela D-sa:

Domnule Presiedinte!

„Impregiurari neprevédute si neatarnate de putinti'a mea au avutu de efectu a mai intardia completarea subscriptiunei sumei de 500 galbeni pentru societatea „Transilvani'a.“

Ve depunu acumu inca sum'a de 100 galbeni, productulu subscriptiuniloru ce au mai urmatu; mai sunt inca 80 galbeni subscrisi, dar incassanduse acumu si pe cari voi avé fericirea a'i depune odata cu sum'a ce mai remane pana la intregirea sumei de 500 galbeni.

Permitetimi, D-le presiedinte, a ve repeti incredintiarea solemna si a lua angajamentulu morala si materiala, ca sum'a promisa va fi neaparatu completata si pentru acést'a ve ceru voia a retíne la mine inca trei luni listele de subscriptiuni ce mi ati confiatu. — Priimiti etc. (Semnatu) Al. Lupascu.“

(Aplause prelungite).

O multíme de liste impartíte inca nu ni s'au pututu inapoia, precumu listele dela Giurgiu, Brail'a etc. Asceptamu listele si o suma insemnata dela Berladu.

Dela onor. D. deputatu Stolojanu priimiu eri urnatóra adresa:

Domnule presedinte!

„Am placerea a ve anuncia ca comitetulu teatrului italianu din Craiov'a a datu o representatiune in beneficiulu societatii „Transilvani'a;“ produsulu acelei serbatori teatrale vi'lu voiu aduce indata ce'lu voiu priimi. — Priimiti etc.

(Semnatu) Membrulu comit. teatrului italianu din Craiov'a.
A. Stolojanu.“

(Viie aplause).

In privirea acestei representatiuni éta ce scrie unu core-spondinte din Craiov'a alu Gazetei Transilvaniei:

„Craiov'a, ²⁹/₁₇ Ianuariu. Aséra avuramu un'a din petre-
cerile cele mai miscatórie de inima. Ne credému transportati
de pre tiermii Dunarei pre cel'a alu Tibrului. Ni se parea ca
vedemu in locu de piscurile Carpatiloru pre cele ale Apenini-
loru. Ni se parea in fine ca audímu cantecele dulci si melo-
dióse ale sireneloru insirate pre tiermii adriaticei si ai medite-
ranei, cá se adórma pre continentalii dintre aceste doua mari,
pentru cá se nu afle despre suferintiele si tristeti'a fratiloru
loru dela Tis'a si Carpati. Aséra trup'a italiana de aici a datu
o representatiune (opera) in beneficiulu societatii „Transilvani'a.“
Initiativ'a la acést'a a luat'o D. Anastasiu Stolojanu, deputatulu
colegiului III. la camer'a legislativa si membru alu comitetului
teatralu italianu. D-lui ecplicandu directorulu trupei, Dlui
Vernici, scopulu societatii, adeca: de a trimite tineri la inva-
tiatura pre la universitatile Europei, si propunendu'i a veni prin
o representatiune in ajutoriulu fondului societatii, toti esclamara
cu mare entusiasmu: Facciamo! Facciamo! con piacere, per i
nostri fratelli Transilvani! Si intr'adeveru ca facura, pentruca
intrég'a trupa isi desvoltà tóta art'a sa, éra mai virtosu bari-
tonulu D. Giuseppe del Puente, se aratà sublimu.

D. Stolojanu adresà catra publicu unu apelu care se tipari
in fruntea afisiului, teatrulu si publiculu se aratà cu multa
buna-vointia, pentru ca lojele erau pline ca nici odata. Multi
platira loj'a cu cate 3—4 galbeni. Venitulu se va vedé pu-
blicatu de catra societate la timpulu seu; pana acumu se aude
ca elu s'ar sui la 130 galbeni. — Representatiunea coprindea
patru parti: partea anteia actulu alu douilea din Sonnambul'a;
partea a dóu'a actulu alu treilea din Maria di Rohan; partea
a trei'a actulu alu patrulea din Trovatore; partea a patr'a
actulu alu treilea din Ernani. (Viie aplause).

Asemenea fapte sunt mai presusu de verice elogi; ele
n'au trebuintia de comentarie.

Vicepresedintele nostru D. Urechia ne promisese o conferinția; D-sa organizéza o serata artistica și literaria sub auspiciile și în folosul societății pentru 18 ale curentei.

Atari exemple, să fim siguri, nu voru rămâne neimitate.

Vin acum la un fapt de mare importanță pentru societate.

Decând Carolu I. cel mai liberal din principii, chemat de prevedință, s'a suit pe tronul Romanilor, un spirit binefacător planéza asupra întregii romanime, spirit generos, spirit român. Sub influența acestui spirit nevedit dar puternic, s'a înființat societatea „Transilvani'a.“ Impinse de acest spirit mai multe consilii județene și municipale începând să voteze, din propria lor inițiativă, sume însemnate pentru ajutorul studenților români de peste Carpați. Primul exemplu 'lu dete consiliul județean și cel municipal de Galați, în vârstă trecută exemplul fu urmat. Dar aceste ajutoare se dedau sub formă de stipendii anuale. Comitetul societății vedea oarecum inconvenient în această formă de ajutoare. Atunci publică prin ziare un apel către amicii societății „Transilvani'a.“ Acest apel e reprodus și în cartea I. a societății. Dăcem în acest apel: „Nu numai particularii, dar ministeriul cultelor și instrucției publice și mai multe consilii municipale și județene venira în ajutorul societății Transilvani'a, alocând în bugetele lor de pe acest an, sume însemnate pentru societate. Junimea și toată națiunea le va fi pururea recunoscătoare. O simplă bagare de seamă ne permite cu această ocazie către consiliile municipale și județene ale României. Mai multe din aceste consilii, inspirate de simț adeverat național, votă mai multe stipendii pentru junii români de peste Carpați. Prea frumos. Se naște însă întrebarea, ce voru face la anul acești junii plecați la studii în străinătate, dacă consiliile n'ar mai fi în stare de a prevedea acele sume în bugetele anilor viitori, sau dacă guvernul ori adunarea n'ar găsi cu cale a le încuviința? ca-și bugetele să voteze pe un an. Marturisim că această întrebare ne imple de îngrijire. Noi credem că acele consilii au lucrat mai bine și în toate privirile mai înțeleptesce, cari fără a crea stipendii nesigure, au prevedut în bugetul o sumă cërta anume pentru societatea Transilvani'a. Asta societate primind banii și capitalizéza depunând la vistieria statului. Societatea nu da stipendii decât din venitul anual al capitalului format astfel. Cu chipul acestuia, precum capitalul rămâne neatins, și

asia stipendiulu e siguru si nesupusu la nici o eventualitate. Adevratu ca din acestu venitu la inceputu pucine stipendie se potu crea; dar mai bine pucine si sigure, decatu multe si incerte. Si in fine, daca consiliile potu si in anii viitori se respunda sum'a votata pe anulu curente, lucrulu si in privirea numerulu stipendiiloru mai totu acolo ese, cu unic'a, dar marea deosebire, ca in sistem'a n'ostra se face unu ce solidu si siguru, si nu espunemu pre junii studiosi trimitiendui in strainatate cu stipendie nesigure.“

Nu ne marginiramu la ac'esta publicatiune; ne adresaramu unde se cuvine, precumu veti vedé din dosariu, spre a indreptá acestu inconvenientu. Urmarea a fostu, ca mai multe consilie au luat in consideratiune observatiunile n'ostre, care erá atatu in interesulu loru catu si alu nostru.

Astfelu, consiliulu judetiénu de Craiov'a prevediù in folosulu societatei lei 2000.

Consiliulu municipalu de Bucuresci lei noui 6000, adeca 16,200 lei vechi.

Consiliulu judetiénu de Ilfovu lei noui 2964, adeca lei vechi 8002 p. 32.

Prefectulu de Râmnicu-Saratu prin o telegrama adresata guvernului si pre care D. ministru de culte a binevoitu a pune resolutiune: „se cuvine presiedintelui societatei Transilvani'a,“ arata ca: consiliulu judetiénu a alocatu sum'a de 4000 lei vechi pentru ajutoriulu studentiloru transilvaniani.

Astfelu voru fi facutu si alte consilie, dela care inse pana acumu n'avemu incunosciintiare oficiale. Aceste sume pentru consilie sunt neinsemnate; pentru noi sunt unu beneficiu imensu.

Comitetulu permanentu de Ilfovu ne au incunosciintiatu oficialmente, prin adresa Nr. 65, ca in budgetulu consiliulu generale pre anulu curentu s'a prevediutu la capu II. §. 6 art. 41, sum'a de lei noui 2964 sub numire: se da societatii Transilvani'a, pentru ajutoriulu studentiloru etc.

(Va urma.)

C l i o.

(Continuare).

Anno

1509 Nobilitatio inter Saxones. Suppl. — p. 364.

1510 Saxones evocantur ad Comitata Hungariae. Suppl. — p. 345.

1511 Saxones si Siculi lite impeterent, lis ad Forum Saxonum deveniat et apellatio ad Regem. Suppl. — p. 384.

- 1511 Saxones malefactores in terris quoque nobilium persequantur. S. — p. 398.
- 1513 Thomas AEppus Strigoniensis voluit Clerum Cibiniensem et Coronensem antea proprio Eppatu gaudentem suae jurisdictioni subjicere. (C. D. T. IV.) p. 143.
- 1514 Saxones non nisi in facto jurium possessionariorum tenentur stare coram foris nobilium. Suppl. Cod. Dipl. Tomi VI. pag. 12.
- 1515* Saxones. Reg. Arch. Tomi III. pag. 388.
- 1515 Sax. liberantur a violento Siculorum descensu. Suppl. — p. 13.
- 1515 „ Pro uno anno immunes ab omni exactione. Suppl. — p. 13.
- 1515 Invitantur ad Comitiam Vásárbelyiensia. Suppl. — p. 14.
- 1516 Saxones protestantur contra jurisdictionem AEppi Strigoniensis. Suppl. — p. 20.
- 1517 Duae sedes . . Suppl. Cod. Dipl. Tomi VI. p. 21.
- 1517 Sax. dant subsidium. Suppl. — p. 25, 1519 p. 66.
- 1518 Segesvár immunitatur a solutione Camerae. C. D. T. IV. p. 245.
- 1519 Saxones Bistricienses evocantur in praesentiam Vajvodae. C. D. p. 179.
- 1520 Magistri Civium, Judices Civitatis Cibiniensis et Septem Sedium. C. D. p. 187.
- 1520 Domus consistorialis (Universitatis) Cibinii. C. D. p. 187.
- 1521 Sax. vocantur ad coronationem et Comitiam. Suppl. — p. 83, 1527 pag. 183.
- 1521 Onus militandi reluunt. Suppl. — p. 84.
- 1521 Candidatorum ad officium Comitum et Judicis Regii Cibiniensis nomina Regi submitunt. Suppl. — p. 84.
- 1521 Solvunt subsidium pro vestitu Reginae. Suppl. — p. 85,
- 1522*) Nemo jura Cleri Saxonici violet. — Vetantur innovationes in decimatione. Suppl. — p. 87.
- 1523 Sax. a condescensione militum et praestatione pro iisdem avenae, vini et ferculorum sint immunes. Suppl. — p. 296, 1538 p. 295.
- 1524 Sax. ne violent jura Decani Cibiniensis. Suppl. — p. 93.
- 1524 A Saxonibus Transilvani auxilia petunt. Suppl. — p. 100.
- 1525 Sax. sint liberi ab omni exactione itinerantium et militum. Suppl. — pag. 103.
- 1525 Ne in causis profanis coram Judice spirituali comparere teneantur. Suppl. — p. 103.
- 1526 Sax. advehant Bombardas. Suppl. — p. 110.
- 1526 Sacerdotes quoque capiant arma. Suppl. — p. 111.
- 1526 Saxones insurgant. Suppl. — p. 111.
- 1526 Civitatenses in officio constituti non solvant censum. Suppl. — p. 112, 1532 p. 197.
- 1526 Sax. dent 5000 milites. Suppl. — p. 119.
- 1527 „ insurgant. Suppl. — p. 133.
- 1529 Notarius Provincialis Saxonum Rappolt. Suppl. p. 156.
- 1529 Possessiones nobilitares in Fundo Saxonum. Suppl. — p. 156.
- 1529 Eppus Albensis exercet judicium in Capitulum Cibiniense et Mediense. Cod. Dipl. p. 231.
- 1531* Saxonum Parochiae conferuntur per Regem. Reg. Arch. T. III. p. 164.
- 1531* „ Universitatis congregatio. Reg. Arch. T. III. p. 31.

*) Vide Observ. in fine.

- 1534* Saxones. Reg. Arch. T. III. p. 71 et 128.
- 1539 Sax. a jurisdictione Comitatus eximuntur. S. C. D. T. VI. p. 307.
- 1539 Census Sax. administretur Magistro Civium Cibiniensi. Suppl. — p. 308.
- 1439 Mercatores Saxones sint liberi. Suppl. — p. 308.
- 1539 Sacerdotes Sax. in jurisdictione per politicos ne turbentur. S. C. D. T. VI. p. 308.
- 1541 Saxones insurgant. Suppl. — p. 345.
- 1541 Universitas Saxonum concludit articulos. Suppl. — p. 345.
- 1542 Sax. insurgant. Suppl. — p. 349.
- 1542 Ferdinandus privilegiorum mantentionem promittit. Suppl. — p. 349.
- 1542 Sax. — laudantur. S. — p. 349.
- 1543 Terra Saxonum vocatur Terra Regalis. C. D. T. IV. p. 336.
- 1543 Saxones in Comitatus possessionati. C. D. — p. 336.
- 1543 Villae Saxonum in Comitatu Albae et Kükölli existentes intuitu contributionis non subsunt Comitatus. C. D. — p. 331.
- 1543 Nobiles inter Saxones bona habentes inter Saxones contribuant. Suppl. C. D. T. VI. p. 361.
- 1543 Sacerdotes Sax. percipiant Decimas majores et minores. Suppl. — pag. 361.
- 1544 Assecurantur Sax. per Ferdinandum I. Suppl. — p. 365 bis.
- 1544 Universitas Sax. Concludit in Causa Religionis Lutheranae. Suppl. — pag. 365.
- 1545 Sax. s. Martini ad festum Catharinae solvant. Suppl. — p. 369.
- 1546 Parochi Sax. ne emant domos lapideas Cibinii. Suppl. — p. 381.
- 1548 Clerus Saxonicus. C. D. T. IV. p. 389.
- 1550 Quae causae ad Forum Cleri Sax. pertinent? domus eorum ne invadantur et antiquae libertates confirmantur. S. C. D. T. VII. p. 5.
- 1551 Saxones evocantur ad Comitatus Posoniensia. S. C. D. T. VII. p. 26.
- 1552 Septem Sedes. Suppl. — p. 30.
- 1552 De foro processuum per Siculos contra Sax. agitandorum. S. — p. 30.
- 1552 Duae sedes Medgyes et Schelk. S. — p. 41 et 49, 1153 p. 120, 1555 p. 119.
- 1553 Possessiones Comitatus Albensis et Kükölliensis, quas Saxones possident, expugnentur e registro Comitatus et contribuant in medio Saxonum. Suppl. — p. 67.
- 1553 Saxonum Census. Suppl. — p. 91.
- 1553 Causa coram foro Kolosvariensi incaminata ad Universitatem Saxonum appellata. C. D. T. IV. p. 461 lit. a) et b) item p. 446.
- 1553 Confluxus Universitatis Sax. C. D. — p. 9.
- 1554 Septem et duae Sedes. Suppl. — p. 95, 1559 p. 156, 1561 p. 173, 1575 p. 377, 1576 p. 395.
- 1554 Comitatus in Civitatibus Saxonis non nisi in summa necessitate celebrentur. Suppl. — p. 96.
- 1554 Sax. a condescensione militum et praestatione ferculorum, vini et avenae sint immunes. Suppl. — p. 101.
- 1554 Resolutio et mandatum, quoad mantentionem Saxonum in suis privilegiis. Suppl. — p. 107 bis., 1555 p. 123 ter.
- 1555 Possessiones Saxonicae vocantur possessiones Regiae Majestatis. C. D. T. V. p. 7.

- 1555 *Judicia gralia per Vajvodas ne celebrentur in Civitatibus Saxonis.* Suppl. C. D. T. VII. p. 123.
- 1557 *Civitas Cibiniensis et septem Sedes.* C. D. p. 9.
- 1557 *Sigillum Saxonum provinciale.* C. D. p. 23.
- 1557 *Saxones.* C. D. p. 27.
- 1557 *Saxonum commercium.* Suppl. — p. 135.
- 1558 *De origine subsidii nationalis.* Suppl. — p. 149.
- 1558 *A saxonibus levat Isabella Reg.* 4000 fl. S. — p. 149.
- 1558 *Politici ne se ingerant in jurisdictionem ecclesiasticam et in causas Sedis Spiritualis.* Suppl. — p. 141.
- 1558 *Modus solutionis Decimarum vini Pastoribus Saxonis.* S. — p. 149.
- 1559 *Mandatum contra eos, qui se jurisdictioni ecclesiasticae immiscerent, Pastorumque bona et decimas occuparent.* Suppl. — p. 153.
- 1559 *Universitatis Sax. sententia.* Suppl. 165.
- 1559 *Sigillum Universitatis duplex.* S. — p. 167.
- 1568 *Saxones.* C. D. T. V. p. 148, 1569 p. 153, 1572 p. 196, 1574 p. 214, 1578 p. 287, 1581 p. 361, 1583 p. 399.
- 1569 *Aurum nonnisi Saxonibus licitum cambiare.* Suppl. — p. 261, 1571 pag. 294.
- 1570 *Clerus Saxonicus a jurisdictione civili exemptus, habet propriam jurisdictionem ecclesiasticam.* C. D. T. IV. p. 183—186.
- 1572 *Clerus in Synodo libere eligat Semper Superintendentem.* Suppl. — p. 323.
- 1576 *Saxones insurgant cum mille peditibus pixidariis.* Suppl. — p. 411.
- 1576 *Saxonibus notificatur peracta coronatio Stephani Bathori in Regem Poloniae.* Suppl. — p. 411.
- 1583 *Septem et duae Sedes.* C. D. T. IV. p. 387.
- 1583* *Una-quarta possessionis Sz. György Distr. Bistriciensis confertur Nicolao Szabo.* Reg. Arch. T. IV. p. 7.
- 1583* *Una-quarta possessionis Körös Sedis Mediensis confertur Michaëli Szemere.* Reg. Arch. ibidem p. 7.
- 1584 *Nobiles inter Saxones.* C. D. T. IV. p. 436.
- 1589 *Saxonum onus vecturae.* C. D. T. VI. p. 67, 1593 p. 135, 1598 pag. 233.
- 1596 *Saxonum onus descensus.* Cod. Dipl. — p. 182, 1602 p. 317, 1608 pag. 452.
- 1600 *Saxones laudantur a Rudolpho II.* C. D. — p. 286, 1604 p. 340.
- 1611 *Saxones incurrunt notam.* C. D. T. VII. p. 35 et 1612 p. 44.
- 1612 *Saxones.* C. D. p. 86.
- 1613 *Saxonum praerogativa nobilitaris.* P. 104.
- 1614 *Saxones.* Reg. Arch. T. III. p. 389.
- 1614 " C. D. T. VII. p. 134 bis., 1615 p. 168 et 197, 1617 p. 224.
- 1618 " C. D. T. VIII. pag. 76.
- 1619 " C. D. T. VII. p. 272, 1621 p. 308, 1622 p. 312, 1626 p. 349, 1627 p. 364 et 367, 1628 p. 396 et 398, item p. 418 et 431, 1630 p. 445.
- 1634 *Saxones.* C. D. T. VIII. p. 76, 1636 *Liga Sax.* p. 116.
- 1638 " C. D. T. VII. p. 308.
- 1642 " C. D. T. VIII. p. 415, 1650 p. 415, 1653 p. 456, 1654 p. 486, 1656 *Saxonum Census* p. 496, 1657 p. 506 bis.

- 1662 Saxones. C. D. T. IX. p. 9, 10, 14; 1667 p. 111, 1669 p. 152, 1679 p. 234, 1681 p. 266, 1682 p. 270 1685 p. 286, 1691 p. 329, 1693 p. 354, item p. 361.
- 1662 Septem Judices Saxonum. C. D. T. IX. p. 11.
- 1669 Nobilitas Sax. C. D. T. IX. p. 152.
- 1675 Liga Saxonum. C. D. T. IX. p. 200.
- 1681 Saxones. Reg. Arch. T. III. p. 389.
- 1682 " " " " " " 389.
- 1701 Saxonum census cathedraticus. C. D. T. XI. p. 321.
- 1722 Saxonica Natio quaerulatur contra usurariam pravitatem. C. D. T. XII. p. 155.
- 1726 Saxonica Natio quaerulatur contra conscriptionem. C. D. T. XII. p. 237 et 243.
- 1766 Saxonica Natio obtinet titulum Inclytæ. C. D. T. XII. p. 467.
(Va urma).

CONSTANTINU BRANCOVANU.

Drama in cinci acte.

(Continuare).

SCEN'A VII.

(Ua camera la Vizirulu).

Vizirulu, Mihaiu Racovitia.

Vizirulu.

Ce ini aduci acolo?

Mihaiu Racovitia.

E list'a de tradare.

Precumu si chezasi'a boeriloru, ce are

Taria, ca tieranulu nu se va reseula.

Candu va esi firmanulu boerii voru lega

Pre Domnulu Brancovanu.

Vizirulu (aruncandu ochii pre chartii).

Tu esci unu harnicu omu.

Vrei tu, priimesci, iini spune, se fi acolo Domnu?

Mihaiu Voda (aruncandu-se la pólele Vizirului).

Priimescu cu fericire si juru pre a mea viétia

Se servu cu cu credintia pre Pórta!

Vizirulu.

Deminétia

Vei fi numitu Domnu tierci. Unu Ag'a se va duce

Acolo cu firmanulu; domnia se apuce,

Naintea ta. Acum'a ti-amu datu ce ai vrutu, Mihai.

Esci resbunatu in tóte. Ceva se-mi ccri mai ai?

Mihaiu Racovitia.

Inalte Dómnne, inca ceva cá se scii voiu:
A Domnului ua fiica cu sociulu ei, la noi
Aicea locuiesce, si multe intrigi face,
Cu solii si tramisii straini. O lasi in pace?
Ea s' alu ei sociu venira aicia cá se ica
P'a lui Cantemiru fiica lui Radu se o dea
Socie! Radu, Dómnne, fiu Domnului. Scii bine
Ca Cantemiru acel'a de Rusi chiaru adi se tiene?
(La o parte).

Resbun'a mea se fie intriga. S'o robescu.
Ce nu-mi a datu ea insasi, eu cata se-i rapescu!

Vizirulu.

E juna, e frumósa, si de harem e buna?

Mihaiu Racovitia.

Frumósa cá lumina; si nu e inca muma.

Ceausiu Emini (intra).

Vizirulu.

Vinu, Emini. Tu mane se calci alu ei conacu,
Si in harem la tine, s'o puni sub unu iasmacu!

SCEN'A VIII.

(Ua camera la Domniti'a Balasia in Fanaru).

Domniti'a Balasia, Ag'a Manolache.

Domniti'a Balasia.

Adi este di frumósa. E mare serbatóre.

Ag'a Manolache.

Domniti'a mea, esci astadi frumósa cá unu sóre!
Cu pretióse lucruri tu te-ai impodobitu,
Si dulcea bucuria, in sufletu-ti umbritu,
Versandu-se cá roa pre flórea cea palita,
Iti da ua facia viua si dulce, si 'nflorita.
Adi la patriarchia toti ochii incantati
Se intorceau spre tine de fermecu-ti legati.
Eramu gelosu d'aceste priviri neinfrenate.
Eramu gelosu de sóre, de bórele curate
Ce p'ale tele bucle se inganau usioru
Si me temeamu ca marea din vasulu plutitoru,
Voindu se te sarute, se nu te pravelésca
In unde. Esci frumósa, cá steau'a cea cerésca.

Domniti'a Balasia.

Se fii gelosu de mine! tu nu scii, dragulu meu,
Pre cati cu frumusetica ii facu nebuni dieu, eu.
Si trebue a-ti spune, ca mie fórte mi place
Se vediu aceste turme de ómeni ce se face
De risu; co'ti dícu in trécatu cuvinte care peru,
D'amoru, de frumusetie, de sóre, stele, ceru,
Amestecate inca cu lacrimi, cu suspine;
Ah! tóte-aceste lucruri me facu se ridu pre mine.
Tu nu scii, Mihaiu-Voda celu scosu, celu suparatu
Pre tata-meu, eri séra se ridu atatu mi a datu!
Ca nu puteamu respunde. Mereu me curtenesce.
Aséra in genuche dicea ca me iubesce,
Ca móre. Si d'ua-data in nebuni'a sa,
Imi dice se ieau séma, ca-ci isi va resbuna!

Ag'a Manolache.

Elu a remasu totu tineru. Suntu multi cá elu in viétia.
Ah! étt-unu omu ce face pre cerulu vietii cétia.
Elu céra la Vizirulu cu intriga-a lovi,
Pre socerulu meu, domnia si viétia- a-i rapi.
(Se aude scomotu afara).

Dér' ce' audu prin curte, prin casa?
(Privesce pre feréstra).

Ce prada! ce farama!... Ce vinu aici tiranii?

Cei d'inainte, Emini Ceausiu.

Emini Ceausiu.

Totu ce sa afla-aicea e lucru 'mperatescu.
(Catre Ieniciari).

Luati totu!
(Catre ginerele Domnului).

Ér' pre tine d'aicea te rapescu
Spre-a merge la 'nchisóre!
(Catre domnitia).

Tu tinera ghiaura
Vei merge dupe mine, lasandu-ti ori-ce ura,
Vei merge in haremu-mi; d'acum esci rób'a mea.
Ostasi! luati aminte se nu ve fuga ea.
O feregea pre umeri si unu iasmak pre frunte,
Se-ascundia ochii negri ce céra se se 'ncrunte!

(Va urma).